
На основу члана 17. став 2. и члана 72. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на предлог Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, на 144. сједници одржаној 24. фебруара 2011. године, донио је

**ПРАВИЛНИК
О ОЗНАЧАВАЊУ ХРАЊИВИХ ВРИЈЕДНОСТИ
ХРАНЕ**

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет)

Правилником о означавању храњивих вриједности хране (у даљем тексту: Правилник) прописује се начин означавања храњивих вриједности хране намијењене:

- а) испоруци крајњем потрошачу,
- б) снабдијевању угоститељских објеката, кантина, болница, дјечијих вртића, школа, установа социјалне заштите и других сличних субјеката у

пословању са храном који снабдијевају крајњег потрошача.

Члан 2.

(Изузеци од примјене)

Одредбе овог правилника не примјењују се на:

- природне минералне воде или друге воде намијењене људској конзумацији,
- дијеталне намирнице/додатке исхрани, за коју су посебности у означавању хранљиве вриједности уређене посебним прописом.

Члан 3.

(Означавање хранљивих вриједности)

- Означавање хранљивих вриједности хране обавезно је само за храну код које се приликом означавања, презентовања или рекламирања, искључујући генеричко рекламирање, појављује тврдња о хранљивој вриједности.
- Дозвољено је наводити само тврдње о хранљивој вриједности које се односе на енергетску вриједност и хранљиве материје из члана 4. тачке а) 2) овог правилника, те материје које спадају у једну од група тих хранљивих материја.
- Када је наведена тврдња о хранљивој вриједности за материје које спадају у једну од група хранљивих материја наведених у члану 5. ст. (1) и (3) овог правилника, обавезно је њихово означавање.
- Означавање хранљиве материје и њене количине не сматра се тврдњом о хранљивој вриједности уколико је то прописано посебним прописима.

Члан 4.

(Дефиниције)

Појмови у овом правилнику имају сљедећа значења:

- означавање хранљиве вриједности хране је означавање података који се односе на:
 - енергетску вриједност хране,
 - сљедеће хранљиве материје:
 - бјеланчевине
 - угљени хидрати
 - масти
 - влакна
 - натријум
 - витамини и минерали наведени у Анексу I, који је саставни дио овог правилника, и присутни у значајној количини како је дефинисано у истом анексу;
- тврдња о хранљивој вриједности је свака тврдња која при презентовању или рекламирању хране тврди, наводи на закључак или упућује да храна има одређена хранљива својства условљена:
 - енергетском вриједношћу која може бити природна, смањена, повећана или је нема и/или
 - хранљивим материјама које могу бити природно присутне, додате, одузете или нису присутне;
- бјеланчевине су количине бјеланчевина израчунате према формули: бјеланчевине = укупни азот по Кјелдаловој методи $\times 6,25$;
- угљени хидрати су сви угљени хидрати који се прерађују метаболизмом човјека, укључујући и полиоле;
- шећери су сви моносахариди и дисахариди заступљени у храни, осим полиола;

- масти су укупни липиди укључујући и фосфолипиде;
- засићене масне киселине су масне киселине без двоструке везе;
- једнострукто незасићене масне киселине су масне киселине са цис двоструком везом;
- вишеструко незасићене масне киселине су масне киселине са цис, цис-метилен прекинутим двоструким везама;
- vlakна су материје наведене у Анексу II који је саставни дио овог правилника;
- просјечна вриједност је вриједност која најбоље представља количину хранљиве материје садржане у одређеној храни, уз дозвољена одступања с обзиром на сезонску промјењивост, начин конзумације и остале факторе који могу проузроковати варирање стварне вриједности.

ДРУГИ ДИО - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 5.

(Означавање хранљиве вриједности)

- Приликом означавања хранљиве вриједности хране наводе се подаци из групе 1 или 2, према сљедећем редослиједу:
 - Група 1:
 - енергетска вриједност хране
 - количина бјеланчевина, угљених хидрата и масти; или
 - Група 2:
 - енергетска вриједност хране
 - количина бјеланчевина, угљених хидрата, шећера, масти, засићених масних киселина, влакана и натријума.
- Када прехрамбена тврдња упућује да храна садржи шећере, засићене масне киселине, влакна или натријум, наводе се подаци из групе 2, став (1) овог члана.
- Приликом навођења хранљивих вриједности хране, може се навести и податак о количини једне или више од сљедећих материја:
 - скроба,
 - полиола,
 - једнострукто незасићених масних киселина,
 - вишеструко незасићених масних киселина,
 - холестерола,
 - било којег минерала или витамина ако се налазе у значајнијој количини како је дефинисано у Анексу I овог правилника.
- Када је наведена количина вишеструко незасићених масних киселина и/или једнострукто незасићених масних киселина и/или холестерола, мора се навести и количина засићених масних киселина, што се не сматра прехрамбеном тврдњом.

Члан 6.

(Енергетска вриједност)

Енергетска вриједност која се наводи израчунава се коришћењем сљедећих фактора прерачунавања:

а)	угљени хидрати (осим полиола)	4 kcal/g – 17 kJ/g,
б)	полиоли	2,4 kcal/g – 10 kJ/g,
ц)	бјеланчевине	4 kcal/g – 17 kJ/g,
д)	масти	9 kcal/g – 37 kJ/g,
е)	алкохол (етанол)	7 kcal/g – 29 kJ/g,
ф)	органске киселине	3 kcal/g – 13 kJ/g,
г)	салатрим (структурирани триглицерид ниже енергетске вриједности)	6 kcal/g – 25 kJ/g,
х)	vlakна	2 kcal/g – 8 kJ/g,
и)	еритритол	0 kcal/g – 0 kJ/g,

Члан 7.

(Мјерне јединице енергетских и храњивих вриједности)

- (1) Енергетска вриједност и количина храњивих материја или њихових састојака у храни изражавају се бројчано у сљедећим јединицама:

а)	енергетска вриједност	kJ и kcal,
б)	бјеланчевине	(g),
ц)	угљени хидрати	(g),
д)	масти	(g),
е)	натријум	(g),
ф)	vlakна	(g),
г)	холестерол	(mg),
х)	витамини и минерали јединице наведене у Анексу I овог правилника	

- (2) Подаци из става (1) овог члана:
- морају се изразити за количину од 100 g или 100 ml,
 - могу се изражавати и по оброку, ако је храна означена податком о количини коју чини један оброк или податком о броју obroка садржаних у паковању.
- (3) Бројчане вриједности су просјечне вриједности које се заснивају на:
- анализи хране коју спроводи произвођач,
 - израчуну према познатим или стварним просјечним вриједностима употријебљених састојака,
 - израчуну према уопштено утврђеним и прихваћеним подацима.
- (4) Подаци који се наводе односе се на производ који се ставља на тржиште. Тамо гдје је то примјенимо, подаци се могу односити на храну припремљену за конзумацију, под условом да су дата јасна упутства за употребу.
- (5) Подаци о витаминима и минералима морају додатно бити изражени у проценту дневно препоручене количине (RDA) дате у Анексу I овог правилника за количине из става (2) овог члана.
- (6) Процент дневно препоручене количине (RDA) за витамине и минерале може се приказати у графичком облику.

Члан 8.

(Начин навођења)

- (1) Подаци о шећерима и/или полиолима и/или скробу, означавају се одмах након означавања количине угљених хидрата, и то на сљедећи начин:

угљени хидрати	(g)
од тога:	
1) шећери	(g),
2) полиоли	(g),
3) скроб	(g).

- (2) Подаци о количини и/или врсти масних киселина и/или холестерола наводе се одмах након навођења укупне количине масти на сљедећи начин:

масти	(g)
од тога:	
1) засићене масне киселине	(g)
2) једноструко незасићене масне киселине	(g)
3) вишеструко незасићене масне киселине	(g)
4) холестерол	(mg).

Члан 9.

(Писање храњивих вриједности)

- (1) Подаци о храњивих вриједностима хране прописани овим правилником морају бити видљиви, читки и неизбрисиви, написани на уочљивом мјесту на декларацији на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини, а наводе се:
- у табеларном облику, бројевима поравнатим у ступце; или
 - нанизани у линији (линеарно), ако нема довољно расположивог простора за табеларни облик.
- (2) Став (1) овог члана не спречава да се појединости из декларације наведу на више језика.

ДИО ТРЕЋИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 10.

(Примјена прописа)

Храна на чијој су декларацији наведени подаци који се односе на означавање храњивих вриједности супротно одредбама овог правилника може се стављати на тржиште до искористићења залиха амбалаже, а најкасније једну годину од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 11.

(Службене контроле и инспекцијски надзор)

Службене контроле и инспекцијски надзор спроводиће се на начин како је то прописано важећим законским прописима у Босни и Херцеговини.

Члан 12.

(Престанак важења одредаба)

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о означавању храњивих вриједности упаковане хране ("Службени гласник БиХ", број 85/08).

Члан 13.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 254/11
24. фебруара 2011. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др Никола Шпирлић, с. р.

АНЕКС I

Витамини и минерали који се могу наводити и њихове препоручене дневне количине (RDA)

Витамин А µg	800	Хлор mg	800
Витамин Д µg	5	Калцијум mg	800
Витамин Е mg	12	Фосфор mg	700
Витамин К µg	75	Магнезијум mg	375
Витамин Ц mg	80	Гвожђе mg	14
Тиамин mg	1,1	Цинк mg	10
Рибофлавин mg	1,4	Бакар mg	1
Ниацин mg	16	Манган mg	2
Витамин Б6 mg	1,4	Флорид mg	3,5
Фолна киселина µg	200	Селен µg	55
Витамин Б12 µg	2,5	Хром µg	40
Биотин µg	50	Молибден µg	50
Пантотенска киселина mg	800	Јод µg	150
Калијум mg	2000		

Значајном количином сматра се количина која износи 15% од препоручене дневне количине наведене у овом анексу, а садржана је у 100 g или 100 ml или у једном паковању, а која садржи један оброк или више obroка од којих је само један оброк препоручен за дневну конзумацију.

АНЕКС II**Дефиниција материја које чине влакна**

Влакна чине полимери угљених хидрата са три или више мономерних јединица која нису пробављива нити се апсорбују у танком цријеву, а спадају у једну од сљедећих категорија:

- а) јестиви полимери угљених хидрата природно присутни у храни,
- б) јестиви полимери угљених хидрата добијени физикалним, ензимским или хемијским поступком из сировине и који имају научно доказан позитиван физиолошки учинак на организам,

- ц) јестиви синтетски полимери угљених хидрата који имају научно доказан позитиван физиолошки учинак на организам.

vrijednosti hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 78/12), koji je objavljen na srpskom jeziku, potkrala tehnička greška, te u skladu sa članom 101. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 22/03) i članom 55. Jedinствених правила za izradu правних прописа u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 11/05), a na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (kao obrađивача Правилника i као органа u чијем је djelokругу staranje za izvršenje Правилника), daje se

**ISPRAVKA
PRAVILNIKA O OZNAČAVANJU HRANJIVIH
VRIJEDNOSTI HRANE**

U Pravilniku o označavanju hranjivih vrijednosti hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 78/12), na srpskom jeziku, u Aneksu I. Vitamini i minerali koji se mogu navoditi i njihove preporučene dnevne količine (RDA), u tabeli za Pantotensku kiselinu, u koloni drugoj, umjesto broja "800" treba da stoji broj "6".

Broj 01-02-900-3/10
27. decembra 2012. godine
Sarajevo

Direktor
Ureda za zakonodavstvo
Dragan Podinić, s. r.

ИСПРАВКЕ

39

Након извршеног срањивања са изворним текстом, утврђено је да се у Правилнику о означавању храњивих вриједности хране ("Службени гласник БиХ", број 78/12), који је објављен на српском језику, поткрала техничка грешка, те у складу са чланом 101. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 22/03) и чланом 55. Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 11/05), а на приједлог Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине (као обрађивача Правилника и као органа у чијем је дјелокругу старање за извршење Правилника), даје се

**ИСПРАВКА
ПРАВИЛНИКА О ОЗНАЧАВАЊУ ХРАЊИВИХ
ВРИЈЕДНОСТИ ХРАНЕ**

У Правилнику о означавању храњивих вриједности хране ("Службени гласник БиХ", број 78/12), на српском језику, у Анексу I Витамини и минерали који се могу наводити и њихове препоручене дневне количине (RDA), у табели за Пантотенску киселину, у колони другој, умјесто броја "800" треба да стоји број "6".

Број 01-02-900-3/10
27. децембра 2012. године
Сарајево

Директор
Уреда за законодавство
Драган Подинић, с. р.

Након извршеног срањивања са изворним текстом, утврђено је да се у Правилнику о означавању hranjivih

Nakon izvršenog sravnjivanja sa izvornim tekstem, utvrđeno je da se u Pravilniku o označavanju hranjivih vrijednosti hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 78/12), koji je objavljen na srpskom jeziku, potkrala tehnička greška, te sukladno članku 101. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 22/03) i članku 55. Jedinствених правила za izradu правних прописа u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 11/05), a na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (kao obrađивача Правилника i као органа u чијем је djelokругу staranje za izvršenje Правилника), daje se

**ISPRAVKA
PRAVILNIKA O OZNAČAVANJU HRANJIVIH
VRIJEDNOSTI HRANE**

U Pravilniku o označavanju hranjivih vrijednosti hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 78/12), na srpskom jeziku, u Aneksu I. Vitamini i minerali koji se mogu navoditi i njihove preporučene dnevne količine (RDA), u tabeli za Pantotensku kiselinu, u koloni drugoj, umjesto broja "800" treba da stoji broj "6".

Broj 01-02-900-3/10
27. prosinca 2012. godine
Sarajevo

Direktor
Ureda za zakonodavstvo
Dragan Podinić, v. r.